

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION
OF EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER THE
SAMUTSAKHON PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE

เพ็ญญา ตปนีย์ทรัพย์^{1*} และธีระพงศ์ บุศรากุล¹
Pennapa Tapaneeyasub^{1*} and Theerapong Busarakoon¹

Received : 29 September 2020

Revised : 28 August 2021

Accepted : 30 August 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 260 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยรวมเท่ากับ 0.95 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38) คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อิง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.54) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) และ 2) การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

¹Graduate Student of Master Degree Program in Educational

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: pennapa524110156@gmail.com

พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่สำคัญ ผู้บริหารควรเปิดรายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นต้น

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ABSTRACT

This research aims to 1) study the level of academic administration of schools, expand educational opportunities under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, and 2) propose guidelines for the development of academic administration in schools, expanding educational opportunities under the Primary Education Service Area Office Samutsakhon. The sample consisted of 260 questionnaires in the study by simple random sampling. Proportional to the size of each school, IOC was between 0.67-1.00, the overall alpha coefficient was 0.95, and a structured interview with 5 school administrators.

The results of the research were as follows: 1) operation of the school's academic administration extends educational opportunities. Under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, overall and each aspect had a high level of practice ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38), is learning process development ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57), educational curriculum development ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52), development Improve the internal quality assurance system ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.54), the evaluation of evaluation and the comparison of academic performance transfer ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45), the educational supervision ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) and the research to improve the quality of education ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) and 2) interview with 5 school administrators about the development of academic administration of the school, expanding educational opportunities. Under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, it was found that administrators should encourage teachers to organize learning activities that focus on important learners. Executives should open additional courses. With an emphasis on the development of professional skills Administrators should encourage teachers to conduct classroom research and establish professional learning communities (PLCs), etc.

Keywords: Development guidelines, Academic Administration, School for Expanding Educational Opportunities.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤต ที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งจำเป็นต้องเกิดขึ้นในระดับโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถและความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจุบันการบริหารสถานศึกษายังเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถและความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจุบันการบริหารสถานศึกษายังพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารอยู่เนื่อง ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังอยู่ในระดับต่ำ ไม่น่าพอใจ การบริหารหลักสูตรฯ าระบบที่เหมาะสม ขาดการส่งเสริมให้ครูทบทวนวิจัย เป็นต้น การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้อง อันประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญถือได้ว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยงานที่บริหารจัดการและจัดการศึกษาให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีโรงเรียนขยายโอกาสทั้งสิ้น 24 โรงเรียน ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากร สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ครูไม่ครบชั้น ครูไม่ตรงเอก ประกอบกับนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน พ่อแม่แยกทางกัน หรือนักเรียนบางคนอาศัยอยู่กับญาติ ซึ่งไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานและปัญหาเหล่านี้ก็ส่งผลให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขาดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และนักเรียนขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพอีกด้วย จากผลการทดสอบระดับชาติ (Ordinary National Test : O-NET) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 ใน 4 กลุ่มวิชาหลักคือ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ย

อยู่ในระดับต่ำกว่าระดับประเทศของ ปีการศึกษา 2561 ทุกกลุ่มสาระวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจแนวทางการพัฒนา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา จาก 24 โรงเรียน ผู้บริหาร 24 คน และครู 767 คน รวม 791 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2562 ผู้บริหาร 24 คน และครู 236 คน รวมเป็นจำนวน 260 คน โดยผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างใน ชีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยแบ่งตามสัดส่วนของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และแบบสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล (In - depth interview) สำหรับใช้เป็นวิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ อายุราชการ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 6 ด้าน

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือจาก สุภาภรณ์ ตันเกียง (2560) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา นำมาประยุกต์ใช้กับบริบทของการศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใหม่

1.2 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ถึงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน และคำนวณหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและการใช้ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงโดยใช้เทคนิค Item – Objective Congruence Index (IOC) ได้ค่า IOC อยู่ช่วงคะแนนระหว่าง 0.67-1.00

2.3 หลังจากที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 30 คน คือ โรงเรียนวัดเขารักษ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555)

2.4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขแล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

2.5 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสอบถามแล้ว ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด จะนำมาเป็นข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.6 วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จะเป็นหน่วยงานที่แจกแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนในสังกัด
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครเพราะครูจะส่งแบบสอบถามคืนมาที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
4. ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 260 ชุด
5. ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์และนำเสนอต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายสรุปข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)
2. ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการสัมภาษณ์ โดยการอธิบายประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลผู้บริหาร และครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารและครู ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานโสด มีอายุราชการระหว่าง 11-20 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีตำแหน่งหน้าที่เป็นครู มีผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการดำเนินงาน			
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.23	0.52	มาก	2
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.27	0.57	มาก	1
ด้านการนิเทศการศึกษา	4.13	0.48	มาก	5
ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.17	0.45	มาก	4
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.06	0.47	มาก	6
ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน	4.20	0.54	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.18	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38) คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.54) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) ดังมีรายละเอียดแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมวางแผนเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับชุมชน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.64)

1.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.71) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.75)

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนใช้ผลการประเมินผลการนิเทศติดตามและพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม มาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศ ติดตามและพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.76)

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดระเบียบแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.74)

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.65) รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.79) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.71)

1.6 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$,

S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีการติดตามประเมินผลในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาการศึกษาตามระบบ การประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการประสาน ความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.68) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.69)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้แก่

- 2.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่สำคัญ
- 2.2 ผู้บริหารควรเปิดรายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ
- 2.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้

ทางวิชาชีพ (PLC)

- 2.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2.5 ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ
- 2.6 ผู้บริหารควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.7 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการทำงานแบบ PDCA

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีประเด็นสำคัญที่นำมา อภิปรายผลดังนี้

1. ผลการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดของแต่ละด้าน เรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการพัฒนาระบบการ เรียนรู้ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพ ภายใน 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูมีการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัด การเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560) ได้ทำการศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 เมื่อพิจารณาค่าร้อยละสูงสุดของแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2) ด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้ 3) ด้านนิเทศ

การศึกษา 4) ด้านวัดและประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และ 6) ด้านเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมวางแผนเพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด ผู้บริหารโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะที่อันพึงประสงค์ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับชุมชน และผู้บริหารโรงเรียนมีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม นำไปสู่แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ เพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ และประเมินผลการใช้หลักสูตร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของสายรุ่ง พุทธา; ดวงใจ โกสินทร์; ขวัญชัย เปรียบย้ง (2563); จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรเปิดรายวิชาเพิ่มเติม โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดอกฝ้าย ทศเกตุ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาต้องมีการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเน้นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันโดยใช้วิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเหมาะสม นำไปสู่แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563); ขวัญชัย เปรียบย้ง (2563); จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 พบว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นคือ สถานศึกษาให้มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้ผลการประเมินผลการนิเทศติดตามและพัฒนาในรูปแบบที่เหมาะสม มาปรับปรุงการเรียนการสอนของครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนมีการประเมินผลกระบวนการนิเทศติดตามและพัฒนาการนิเทศการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา นำไปสู่แนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษาที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563); ขวัญชัย เปรียบยิ่ง (2563) ได้เสนอว่า ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารและครูต้องร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องจากการนิเทศภายใน รวมทั้งพัฒนาระบบการนิเทศติดตามให้มี รูปแบบที่ชัดเจนหลากหลาย สะดวก และเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา โตสกุล (2558) ที่ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ด้านการนิเทศการเรียนการสอนศึกษานิเทศก์มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องให้ครูได้รับความรู้อย่างเต็มที่

1.4 ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดระเบียบ แนวการปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ผู้บริหารโรงเรียนมีการ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ผู้บริหารโรงเรียนการเปิดโอกาสให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำไปสู่แนวทางพัฒนาการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียนที่ จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) ได้เสนอว่า ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำระเบียบวัดและประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิเชษฐ์ บุญพยอม (2560) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2 พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการที่มีค่าเฉลี่ยสูง กว่าด้านอื่นคือ ผู้บริหารมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อให้ดำเนินการตามแผนการวัดผลและ ประเมินผล

1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก แต่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนไม่มีการพัฒนา การทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนไม่ใช้ผลการวิจัยของสถานศึกษามาบริหาร จัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ครูผู้สอนไม่มีการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน นำไปสู่แนวทางพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ สายรุ่ง พุทธา (2563); ดวงใจ โกสินทร์ (2563); ขวัญชัย เปรียบยิ่ง (2563); จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

พัชรินทร์ โคตรสมบัติ (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีปัญหามากที่สุด และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดอกฝ้าย ทศเกตุ (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการปฏิบัติของผู้บริหารที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.6 ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารและครูมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการติดตามประเมินผลในการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายในและการพัฒนาการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมกันทุกฝ่าย นำไปสู่แนวทางพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายในที่ จุไรรัตน์ ศรีสุข (2563) และเสาวลักษณ์ เยี่ยมสวัสดิ์ (2563) ได้เสนอว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของจุไรรัตน์ ศรีสุข และดวงใจ โกสินทร์ (2563) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการทำงานแบบ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติยา กาเร็ว (2557) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นข้อที่มีการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ควรเปิดโอกาสให้ครูได้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน โดยใช้วิธีการที่ 7 หลากหลายในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสม 8

2.2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นข้อที่มีการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยลำดับท้ายสุด คือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
2. การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
3. การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรมีการนิเทศงานวิชาการของโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ
4. การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
5. การบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาการทำวิจัยและผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง
6. การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กัณหา โตสกุล. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กิตติยา กาเร็ว. (2557). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ดอกฝ้าย ทศเกตุ. (2553). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี:
สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก opac.vru.ac.th/BibDetail.aspx?bibno=1823860 (2562, สิงหาคม)
- พัชรินทร์ โคตรสมบัติ. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 9(พิเศษ): 438.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2562). **ระบบสารสนเทศเพื่อบริหาร การศึกษา**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก https://data.bop-pobec.info/emis/school.php?Area_CODE=7401. (2562), 25 สิงหาคม)
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <http://www.lampang.go.th/public60/EducationPlan2.pdf> (2562, 25 สิงหาคม)
- สุภาภรณ์ ตันเกียง. (2560). **แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- อภิเชษฐ์ บุญพยอม. (2560). **แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.